

На основу члана 16. Закона о раду (Сл. гласник РС бр. 24/05) и члана 14. Закона о безбедности и здрављу на раду (Сл.гласник РС.бр. 101/05), директор Високе техничке школе у Нишу доноси:

ПРАВИЛНИК

о безбедности и здрављу на раду запослених и студената

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником уређује се спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду запослених и студената Високе техничке школе у Нишу, ради спречавања повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом.

Члан 2.

Правилником о безбедности и здрављу на раду посебно се уређују следећа питања:

- права, обавезе и одговорности запослених и студената,
- права, обавезе и одговорности директора и запослених са посебним овлашћењима,
- начин обезбеђивања услова на раду којима се смањују повреде на раду, професионална обољења и обољења у вези са радом,
- предузимање превентивних мера ради безбедности и очувања здравља запослених и студената,
- обучавање и оспособљавање запослених и студената, као и проверавање стечених знања,
- утврђивање послова који се обављају са повећаним ризиком, као и услове које треба испунити за њихово обављање,
- утврђивање повреда радних обавеза и других повреда радне дисциплине у вези са безбедношћу и здравља на раду,
- посебна заштита жена, студената и инвалида,
- поступак у вези набавке ризичних средстава за рад, опасних материја као и начин и поступак испитивања исправности и одржавање апарата и материја које се користе у процесу рада,
- начин и поступак упућивања запослених на здравствени преглед,
- начин обуке за пружање прве помоћи у случају повреде и поступак за евакуацију и спасавање запослених и студената у случају елементарних непогода, експлозија, пожара и сл.
- начин извршавања обавеза према инспекцији рада у вези са пријављивањем и вођењем евиденције о повредама на раду и обољењима у вези са радом, као и вођење евиденције о оспособљености запослених,
- набавка и одржавање средстава и опреме за личну заштиту на раду,
- одређивање лица за безбедност и здравље на раду,
- предузимање наложених мера и других обавеза у циљу примене одредби Закона о безбедности и здрављу на раду.

Члан 3.

Право на безбедност и здрављу на раду имају:

1. запослени,
2. студенти када се налазе на обавезном наставном раду, практичној настави и стручној пракси (кабинети, лабораторије и др.),
3. лица на такмичењима у вези са процесом рада школе,
4. лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова, под условом да је о њиховом присуству упознат директор школе.

II - ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ

Члан 4.

Школа предузима све Законом предвиђене и прописане превентивне мере у циљу остваривања безбедности и здравља на раду и обезбедити средства за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених и студената посебно у поступку:

1. коришћења и одржавања лабораторија у циљу безбедног одвијања наставе и другог процеса рада;
2. коришћења и одржавање технолошких процеса рада са припадајућом опремом за рад у циљу безбедног рада запослених и ускладишење хемијски штетних материја и осветљења на радним местима и у радним и помоћним просторијама са прописаним мерама за делатност која се обавља у тим просторијама;
3. коришћења и одржавања опреме за рад која се користи у процесу рада, тако да се њиховом употребом спречава повређивање или оштећење здравља запослених и студената;
4. паковања, превоза, складиштења, употребе и уништавања опасних материја на начин и по прописима и правилима којима се отклања могућност повређивања и оштећења здравља запослених и студената;
5. коришћења средстава и опреме за личну заштиту на раду на правилан и прописан начин;
6. оспособљавања и стицања образовања и васпитања из области безбедности и здравља на раду.

III - ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ И СТУДЕНАТА

Члан 5.

Запослени школе има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима на које је распоређен као и да се оспособљава за њихово спровођење.

Запослени има право и обавезу:

1. да директору даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду,
2. да се служи личним заштитним средствима и опремом за одговарајуће послове, да их наменски користи и са њима правилно рукује и одржава у исправном стању;
3. да послове које обавља врши са посебном пажњом ради обезбеђивања свог живота и здравља, као и живота и здравља других запослених у својој околини;
4. да пријави ако има неки здравствени недостатак или болује од болести која се не може обичним прегледом установити а може имати утицаја на његову безбедност или безбедност других запослених и студената;

5. да директора или одговорно лице одмах обавести о кваровима које је проузроковао или их је приметио као и о неправилностима, штетностима, опасностима или другој појави, која би могла да угрози безбедност и здравље запослених и студената,

6. да контролише своје здравље према ризицима радног места у складу са прописима о здравственој заштити;

7. да сарађује са директором и лицем за безбедност и здравље на раду како би се спровеле превентивне мере за безбедност и здравље на раду;

Члан 6.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује директор, и ове послове може да обавља само на основу извештаја службе медицине рада којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

Члан 7.

Запослени има право да одбије да ради:

1. ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је распоређен, све док се те мере не отклоне;

2. ако му директор школе није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове у складу са Законом за рад на радном месту са повећаним ризиком;

3. да ради на апарату и другој опреми на коју нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;

4. ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање прописаним законом на пословима на које је распоређен;

Ово право запослени може остварити по поступку предвиђеном Законом о безбедности и здравља на раду у сарадњи са надлежном инспекцијом.

IV - ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ДИРЕКТОРА

Члан 8.

Директор је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Директор се не ослобађа обавезе из става 1. овог члана одређивањем другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на друго лице.

За повреде на раду због непредвидивих околности или због несавесности и непажње у раду, и изузетних догађаја, који су изван контроле директора, директор није одговоран.

Члан 9.

Директор је дужан:

1. да прати рад запослених који учествују у реализацији наставе и вежби где постоји опасност по безбедност и здравље на раду запослених и студената као и да прати рад наставника практичне наставе свих предмета;

2. да упути запослене на лекарски преглед за послове за које је он обавезан;

3. да наложи извршење потребне провере и испитивање апарата и опреме;
4. да покрене дисциплински поступак против радника због повреде радне обавезе у вези са безбедношћу и здравља на раду као и против студената који онемогућавају безбедан рад у лабораторији и другим просторијама где је предвиђено поштовање мера безбедности и здравља на раду.

Члан 10.

Директор је дужан да приликом организовања рада у школи обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених и студената, као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства.

Превентивне мере директор је дужан да обезбеди у складу са начелима предвиђеним Законом и другим прописима из области безбедности и здравља на раду, прописима здравствене заштите, хигијене рада, здравственог, пензијског и инвалидског осигурања и др.

Члан 11.

Посебне дужности и обавезе директора су да:

1. решењем одреди лице за безбедност и здравље на раду
2. запосленог распореди на послове на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
3. да донесе одговарајућа упутства за безбедан рад приликом набавке нових средстава за рад и опрему;
4. обезбеди оспособљавње запослених и студената за безбедан рад;
5. обезбеди запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду;
6. обезбеди одржавање средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању;
7. ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине;
8. обезбеди потребне лекарске прегледе запослених,
9. обезбеди пружање прве помоћи као и да оспособи одређени број запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности;
10. заустави сваку врсту рада која представља непосредну опасност за живот или здравље запослених и студената;
11. донесе акт о процени ризика за сва радна места у школи и да утврди начин и мере за њихово отклањање.

Акт о процени ризика ће директор донети након доношења одговарајућих прописа од стране министра надлежног за рад предвиђених Законом.

Члан 12.

Директор посебним решењем одређује одговорна лица где постоји опасност од повреда на раду. Ова одговорна лица су дужна да у процесу рада наставе обезбеде примену прописаних мера о безбедности и здрављу на раду како за запошљене тако и за студенте школе.

Члан 13.

Одговорна лица из предходног члана 12. овог Правилника посебно су одговорни за:

- примену прописаних мера о безбедности и здрављу на раду од стране запослених и студената,
- давање предлога директору ради обезбеђивања периодичних прегледа и испитивања постојеће опреме и апарата у просторијама у којима обављају процес наставе а коју користе у свом раду;
- да се стручно усавршавају и оспособљавају из области безбедности и здравља на раду у циљу преношења истих на запослене и студенте са којима учествују у процесу рада;
- да предлажу директору мере у циљу отклањања ризика и побољшања услова рада;
- обавесте директора и покрену поступак ради утврђивања повреде радних обавеза од стране запослених и студената који су својим неодговорним понашањем угрозили или могли да угрозе здравље и живот запослених и студената у својој околини;

Члан 14.

Поред овлашћених и именованих лица са посебном одговорношћу одговоран је и наставник практичне наставе или сарадник који изводи наставу или води студенте у неку просторију ван школе а у оквиру редовне наставе.

Наставник, односно сарадник је дужан да организује рад са студентима тако да је у току наставе осигурана њихова безбедност и здравље за време извођења практичне наставе.

Члан 15.

Наставници а посебно наставници практичне наставе су дужни:

- да упознају све студенте са опасностима и могућим ризицима који могу да се догоде за време одвијања процеса наставе у лабораторијама или другој наставној просторији;
- да студенте упознају са основним прописима из области безбедности и здравља на раду и да у току наставног процеса провери њихово знање из те области;
- да упозоре студенте на коришћење заштитних средстава и контролишу њихово извршење;
- да поједине теже и опасније операције у раду повере оспособљеним студентима као и да буде стално присутан у току процеса рада у лабораторији и другој ризичној просторији;
- да у сарадњи са шефом лабораторије контролишу исправност средстава, опреме, машина и апарата и личних средстава заштите на раду и предузимају одговарајуће мере да се евентуални недостатци и кварови отклоне пре почетка рада тј. извођења практичне наставе и обављања вежби у лабораторији;
- да контролишу постојање опреме за пружање прве помоћи и да се на време осигура и изврши допуна потребног санитетског материјала;
- да у случају повреде студената за време процеса наставе поднесу писмени извештај директору школе и предузму све мере да се повређенима пружи одговарајућа медицинска помоћ;
- предузимају и друге мере по налогу директора и одговорних лица предвиђених прописима о безбедности и здрављу на раду.

V - ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ И СТУДЕНАТА

Члан 16.

Запослени и студенти чине повреду радних обавеза ако се при раду и у току наставе не придржавају прописаних мера безбедности и здравља на раду као и одредаба овог Правилника, Закона и других прописа којима се уређују питања из ове области.

Члан 17.

Запослени који се не придржава обавеза прописаних у циљу остварења безбедности и здравља на раду чини тежу повреду радне обавезе и подлеже одговорности према одредбама Закона о радним односима.

Као повреда радних обавеза у вези безбедности и здравља на раду нарочито се сматрају:

- неизвршавање или несавесно, неблаговремено и немарно извршавање обавеза у вези безбедности и здравља на раду;
- злоупотребе положаја и прекорачење овлашћења у вези са спровођењем безбедности и заштите здравља на раду;
- неправилно коришћење средстава заштите за безбедност и здравље на раду;
- пушење на забрањеним местима, као и коришћење или употреба ватре у забрањеним просторијама школе и другим објектима у којима се изводи настава;
- долазак на рад у стању које не омогућава нормалан рад (алкохолисано стање, стање под дејством дроге и сл.);
- одбијање извршавања налога, упуства и наредби директора, руководиоца са посебним овлашћењима и лица за безбедност и здравље на раду, налога инспекције и других овлашћених органа.

Члан 18.

Наведене обавезе овим Правилником за запослене и студенте важе за време док се налазе у школи или другом месту где се одвија образовни процес наставе и ако је ван школе.

Члан 19.

Запослени или студент који не спроводи све прописане облике безбедности и здравља на раду и уколико намерно или непажњом нанесе штету школи, дужан је да је надокнади. Поступак за утврђивање настале штете и одговорности запослених и студената утврђује се у складу са важећим законским прописима.

VI - ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 20.

Одговорно лице је дужно да изврши оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад и то код заснивања радног односа, премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или набаавке нових средстава за рад као и код промене процеса рада.

Одговорно лице је дужно да запосленог упозна са свим врстама ризика на пословима на које га распоређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са правилником о процени ризика.

Члан 21.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад мора да буде прилагођено специфичностима његовог радног места.

Оспособљавање се обавља провером теориског знања и провером практичних знања за обављање послова на којим је распоређен.

Члан 22.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад спроводи се на више начина а нарочито путем:

- семинара,
- курсева,
- симпозијума и саветовања,
- самообразовањем,
- давања писмених обавештења и упутстава,
- израде приручне литературе,
- приказивања филмова организовање изложби и на друге начине.

VII - МЕРЕ ЗАШТИТЕ КОД ОБАВЉАЊА ПОСЛОВА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ

Члан 23.

На радна места на којима постоји опасност од повећаног ризика за проузроковање повреда на раду, професионалних и других обољења може бити распоређено само лице које испуњава посебне услове у погледу здравствене способности, стручне спреме, психофизичких особина и др. Ови послови прописују се посебним актом о процени ризика.

Члан 24.

Запослена жена за време трудноће, запослени млађи од 18. година живота и запослени са смањеном радном способношћу уживају посебну заштиту у складу са законским прописима и овим правилником.

VIII - ЛИЧНА И КОЛЕКТИВНА ЗАШТИТНА СРЕДСТВА

Члан 25.

Под личним заштитним средствима подразумевају се средства која служе за заштиту запослених од повреда на раду тј. за остварење њихове безбедности и здравља на раду.

У средства за личну заштиту спадају предмети, одећа и обућа које запослени морају користити за време рада ако та средства служе за обезбеђење безбедности и здравља на раду.

Примена личних заштитних средстава и опреме за поједина радна места одређују се на основу извршене анализе извора опасности а у циљу спровођења превентивних мера.

Члан 26.

Запосленом се непосредно издају на употребу средства за личну заштиту на раду преко реверса, уз напомену рока трајања издатих средстава.

У реверс се уноси датум издавања, подаци о средству и истеку рока трајања.

Није дозвољена употреба средстава личне заштите и личне опреме на раду која услед дотрајалости или оштећења не обезбеђује правилну заштиту од ризика којима је изложен. Оваква средства и ако им рок трајања није истеко замењују се исправним уз повраћај оштећених средстава.

По пријави оштећења, неосредни руководиоца обавезно сачињава записник о узроцима оштећења.

Члан 27.

Средства личне заштите и личне опреме користе се само у за то одређене сврхе у току радног времена и на пословима за које су предвиђена у школи. Ова средства је забрањено користити у приватне сврхе. Право на набавку средстава личне заштите имају:

Послови и задаци	Средства заштите	Рок трајања
Одржавање чистоће	-радни мантили, -боросане или клопке, -заштитне наочаре, маске и рукавице.	2 године

Запослени који по било ком основу престане да ради у школи обавезан је да врати средства личне заштите или да према књиговодственом стању накнади њихову против вредност.

Члан 28.

Школа је дужна да у складу са законским прописима организује и обезбеди колективну заштиту запослених и студената.

Као минимум обавезних средстава за колективну заштиту запослених и студената школа треба да има:

- једну приручну апотеку;
- приручна средства за дезинфекцију и деконтаминацију;
- одговарајући број против пожарних апарата и хидрант,
- дигесторијум (у лабораторији)
- прописана вентилација.

IX - ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 29.

Директор је дужан да организује послове за безбедност и здравље на раду свих запослених и студената школе.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит у складу са законом.

За обављање ових послова директор може решењем да одреди једног или више запослених, или да ангажује правно лице које има лиценцу.

Лице за безбедност и здравље на раду, непосредно је одговорно директору и не може да има штетне последице ако свој посао обавља у складу са законом.

Директор је дужан да омогући лицу за безбедност и здравље на раду обављање ових послова и усавршавање знања у складу са законом.

Члан 30.

За обављање послова заштите здравља запослених на раду директор ангажује службу медицине рада.

Служба медицине рада је дужна да обавља послове заштите здравља запослених на основу уговора и у складу са законом о безбедности и здрављу на раду а посебно да се придржава одредби члана 41. и 42. тог закона.

Члан 31.

Лице за безбедност и здравље на раду по налогу директора води и чува евиденцију прописану законом (члан 49. Закона о безбедност и здрављу на раду).

Члан 32.

Директор је дужан да у што краћем року пријави надлежној инспекцији и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду као и опасну појаву које би могла да угрози безбедност и здравље запослених и студената.

Директор је дужан да обавести надлежну инспекцију рада када сазна да је наступило професионално обољење запосленог.

Члан 33.

Директор је дужан да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом ради обезбеђивања накнаде штете.

Х - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 34.

Запослени у школи и студенти остварују своја права из области безбедности и здравља на раду на начин и по поступку утврђеним овим правилником као и законом о безбедности и здрављу на раду.

Члан 35.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли школе.

Члан 36.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о заштити на раду.

Директор

Проф. др Стојан Стаменковић